

Regionálne rozdiely medzi školami v SR

Matej Tunega

Autor spolupracuje s inštitútom INEKO

september 2014

Upozornenie (pridané 30.9.2014): Hodnotenia škôl uvedené v tejto analýze nemusia odrážať ich kvalitu, pretože v plnej miere nezohľadňujú vplyv mimoškolských faktorov na výsledky, ktoré vstupujú do hodnotenia.

Hlavné zistenia

Analýza porovnáva výsledky základných a stredných škôl podľa metodiky INEKO na úrovni okresov a krajov. Ako vyplýva z výsledkov, na úrovni okresov existujú pomerne výrazné rozdiely medzi základnými aj strednými školami, čo môže byť v niektorých prípadoch spôsobené malou vzorkou škôl v menších okresoch. Na úrovni krajov tieto rozdiely vo významnej miere zanikajú.

Z výsledkov nie je zrejmý jednoznačný súvis medzi ekonomickou vyspelosťou regiónov a výsledkami škôl. Z toho vyplýva, že slovenské školstvo dáva šance na základné aj stredné vzdelanie v porovnateľnej kvalite bez ohľadu na vyspelosť alebo zaostalosť regiónu. Za pozornosť stojí zaostávanie niektorých okresov, v prípade základných škôl ide najmä o okresy banskobystrického kraja, čoho príčiny však nepoznáme a ich zistenie by si vyžadovalo hlbšiu analýzu.

Pozoruhodné je aj zaostávanie bratislavského kraja vo výsledkoch stredných odborných škôl a naopak prvenstvo bratislavského kraja vo výsledkoch gymnázií. Jednou z príčin môže byť, že požiadavky trhu práce v bratislavskom kraji lepšie korešpondujú s učebnými osnovami gymnázií. Preto môžu mať rodičia silnú motiváciu viesť svoje deti k štúdiu práve na gymnáziách, kam sa dostávajú najmä deti s lepšími predpokladmi pokračovať v štúdiu na vysokej škole, a následne získať lepšie uplatnenie na pracovnom trhu.

Priemerné výsledky základných škôl a stredných podľa metodiky INEKO (t.j. okrem iného po vylúčení škôl s malým počtom absolventov, po vylúčení škôl s podielom žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vyšším ako 10 % a po vylúčení okresov, kde do hodnotenia vstupujú menej ako 3 školy):

Základné školy:

- V rebríčku okresov sa na prvých miestach umiestnili Michalovce, Kysucké Nové Mesto, Humenné a Snina. Do prvej desiatky sa dostali aj okresy Bratislava I, Košice I, Trenčín a Bratislava IV. Naopak, na posledných miestach sú Levoča, Rimavská Sobota, Revúca a Gelnica. V poslednej desiatke je aj okres Košice – okolie.
- V rebríčku krajov sa na prvých miestach umiestnili prešovský a trenčiansky kraj, naopak, s odstupom je na konci rebríčka banskobystrický kraj.

Stredné odborné školy:

- V rebríčku okresov sa najlepšie umiestnili Brezno, Svidník a Myjava. Na konci rebríčka sú mestské okresy – Košice IV, Bratislava II a Bratislava III.
- V rebríčku krajov sa na prvých miestach umiestnili prešovský a nitriansky kraj, zatiaľ čo na posledných miestach sú bratislavský a košický kraj.

Gymnaziá:

- V rebríčku okresov sa dostali na predné pozície Bratislava II, Košice I a Poprad, do prvej desiatky sa dostal aj okres Bratislava I. Rebríček uzatvárajú Revúca, Galanta a Trebišov.
- V rebríčku krajov sa na prvých miestach umiestnili bratislavský a trenčiansky kraj. Naopak, na posledných miestach skončili banskobystrický a trnavský kraj.

Úvod

V uplynulých mesiacoch sme publikovali viaceré rebríčky, ktorých cieľom bolo informovať verejnosť o rozdieloch medzi výsledkami dosiahnutými žiakmi jednotlivých škôl. Najprv sme aktualizovali náš školský portál (skoly.ineko.sk), ktorý sa venuje základným školám (ZŠ) a stredným školám (SŠ) – doplnili sme výsledky Testovania 9 a písomnej formy maturít. Vďaka doplneniu o tieto údaje vzniklo pre každú školu tiež aj nové celkové hodnotenie (skóre).

Následne sme v auguste zverejnili aj najnovšie údaje týkajúce sa nezamestnanosti absolventov vysokých škôl (VŠ) (ineko.blog.sme.sk/c/362875), kde sa okrem iného ukázalo, že medzi vysoké školy s dlhodobou najnižšou absolventskou mierou nezamestnanosti (AMN) patria najmä VŠ so sídlom v Bratislave. A naopak, medzi školy s najvyššou AMN patria viaceré súkromné školy, a to najmä mimobratislavské. To všetko s dvomi dôležitými upozoreniami. Jednak, že súkromné vysoké školy nie sú financované z verejných zdrojov a najmä, že vyššia miera nezamestnanosti na niektorých školách môže súvisieť s vysokou mierou nezamestnanosti v regióne, v ktorom sa škola nachádza. Možno totiž predpokladať, že ak si absolvent napr. VŠ so sídlom v Prešove ostane po ukončení štúdia hľadať prácu v prešovskom kraji, kde je spomedzi všetkých krajov najvyššia nezamestnanosť, nájde si ju ťažšie ako absolvent VŠ v Bratislave, ktorý si prácu bude hľadať v bratislavskom kraji, kde je miera nezamestnanosti oproti prešovskému kraju približne tretinová. Jedinou neznámou je podiel absolventov, ktorý si ostane hľadať zamestnanie v kraji, kde sídli ich alma mater. Keďže takúto informáciu nemáme, nevieme potenciál jednotlivých VŠ pri príprave absolventov pre trh práce vyhodnotiť dokonale. Napriek tomu majú údaje o AMN dôležitú výpovednú hodnotu, a to najmä pre absolventov SŠ, ktorí stoja pred rozhodnutím, či a na ktorej VŠ pokračovať v ďalšom štúdiu. Len je potrebné pri ich posudzovaní neustále vnímať aj regionálny kontext uvedených údajov.

Aby sme čitateľom spomínané posudzovanie údajov v závislosti od regiónu uľahčili, pripravili sme rozšírené tabuľky, ktoré umožnia v prípade ZŠ a SŠ priamo porovnať hodnotenie dosiahnuté školami v jednotlivých okresoch resp. krajoch s priemerom SR a v prípade SŠ a VŠ hodnoty AMN dosiahnuté jednotlivými SŠ/VŠ s celkovou nezamestnanosťou v kraji sídla školy. Prvej časti (porovnanie hodnotenia za celé okresy/kraje s priemerom SR) sa venujeme v nasledujúcej časti analýzy, zatiaľ čo porovnanie AMN za SŠ/VŠ s celkovou nezamestnanosťou v danom regióne sa budeme venovať v nasledujúcom vydaní newsletteru.

Hlavný text

Pri ZŠ by teoreticky hodnotenie škôl nemalo byť výraznejšie korelované s vlastnosťami regiónu, ako napr. s jeho ekonomickou rozvinutosťou, keďže do hodnotenia ZŠ vstupujú výlučne ukazovatele, ktoré zo svojej podstaty nie sú priamo naviazané na daný región – jedná sa o výsledky celoplošného Testovania 9 a tiež o mimoriadne výsledky žiakov v súťažiach, ktoré vyhodnocuje a odmeňuje ministerstvo školstva (ďalej len „súťaže“). Existuje však možnosť, ako by mohla vyspelosť regiónu vplývať na výsledky žiakov nepriamo. Ak sa región radí medzi chudobnejšie, teda viac obyvateľov ohrozuje chudoba, následkom môže byť zvýšený počet detí žijúcich v tzv. sociálne znevýhodnenom prostredí (SZP). Takéto deti môžu mať horší prístup k učebným pomôckam, resp. žiť v prostredí, ktoré nepraje ich vzdelávaniu (rozvoju) aj mimo bežného vyučovacieho času. Pri splnení takýchto predpokladov by mohli školy v danom regióne vykázať horšie výsledky v sledovaných ukazovateľoch, a teda výsledkom by bolo horšie priemerné hodnotenie celého okresu. Aby sme takéto prípadné skreslenie eliminovali, úplne sme z nasledujúcich štatistík vylúčili školy, ktoré majú viac ako 10 % žiakov zo SZP. Takto zostavená štatistika podľa možnosti čo najviac eliminuje prípadné rozdiely medzi žiakmi pri zápise na štúdium, a teda poskytuje aproximáciu toho, do akej miery dokážu školy v jednotlivých okresoch/krajoch vychovať žiakov s dobrými výsledkami (v Testovaní 9 a v „súťažiach“) – totiž, ak má okres/kraj vysoké hodnotenie, je pravdepodobné, že to je výsledok toho, že dokázali lepšie pripraviť (vychovať) svojich žiakov, ktorí práve vďaka tomu dosiahli dobré výsledky v Testovaní 9 a v „súťažiach“.

Protichodným faktorom môže byť výška platov učiteľov v porovnaní s priemerným platom v danom kraji alebo okrese. Učitelia na celom Slovensku majú rovnaké platy na základe centrálne stanovených tabuliek. V regiónoch s nižšou priemernou mzdou je teda učiteľské povolanie atraktívnejšie, čoho dôsledkom môže byť vyššia priemerná kvalita učiteľov a následne aj lepšie výsledky škôl. Naopak v regiónoch s vyššou priemernou mzdou si môžu šikovní nádejní učitelia nakoniec zvoliť kvôli platovým podmienkam iné povolanie, čoho dôsledkom môže byť nižšia priemerná kvalita učiteľov a následne aj horšie výsledky škôl.

V nižšie uvedených tabuľkách 1a a 1b možno nájsť zoznam všetkých okresov resp. krajov v SR s uvedením nasledujúcich údajov:

- počet škôl v okrese/kraji, ktoré spĺňajú podmienku reprezentatívnosti špecifikovanú v metodickej časti portálu skoly.ineko.sk (zjednodušene: minimálne 80 testovaných žiakov za posledné 4 školské roky) a zároveň podmienku o najviac 10 percentách žiakov zo SZP,
- celkový počet žiakov študujúcich na týchto školách (slúži ako informácia o tom, aká je celková „veľkosť“ škôl, na základe ktorých sa ráta priemerné hodnotenie pre celý okres/kraj),
- priemerné hodnotenie (skóre) škôl za celý okres/kraj (toto skóre vychádza z rovnakej metodiky ako skóre jednotlivých škôl na portáli, avšak tu v tabuľke uvádzame vážený priemer skóre za všetky školy v okrese/kraji, ktoré splnili vyššie uvedené podmienky),
- rozdiel medzi priemerným hodnotením škôl v danom okrese/kraji oproti priemeru za celú SR (aproximuje skutočnosť, či školy v danom okrese/kraji vychovávajú žiakov s lepšími alebo horšími výsledkami oproti priemeru SR; tabuľka je zoradená podľa tohto rozdielu, a to od najlepšieho okresu/kraja po najhorší, pričom ak niektorý okres/kraj nemal žiadnu školu spĺňajúcu podmienky reprezentatívnosti a SZP, je uvedený na konci tabuľky pod čiarou).

Tab. 1a: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov ZŠ (priemerné skóre podľa okresov)

poradie	okres	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	Stropkov	prešovský	1	427	5,92	1,01
2.	Michalovce	košický	7	3751	5,91	1,00
3.	Kysucké Nové Mesto	žilinský	6	2101	5,66	0,74
4.	Humenné	prešovský	6	2395	5,62	0,70
5.	Snina	prešovský	5	1592	5,61	0,70
6.	Bratislava I	bratislavský	6	2222	5,59	0,68
7.	Košice I	košický	9	4497	5,49	0,57
8.	Banská Štiavnica	banskobystrický	1	491	5,48	0,56
9.	Trenčín	trenčiansky	23	7790	5,36	0,45
10.	Bratislava IV	bratislavský	11	4903	5,35	0,44
11.	Zvolen	banskobystrický	8	3765	5,30	0,38
12.	Poprad	prešovský	12	5387	5,27	0,35
13.	Košice III	košický	4	1710	5,26	0,34
14.	Tvrdošín	žilinský	7	2830	5,26	0,34
15.	Levice	nitriansky	10	3878	5,25	0,34
16.	Považská Bystrica	trenčiansky	14	4480	5,23	0,32
17.	Piešťany	trnavský	10	3505	5,22	0,30
18.	Spišská Nová Ves	košický	11	5270	5,19	0,27
19.	Nové Zámky	nitriansky	14	4849	5,19	0,27
20.	Prešov	prešovský	22	10582	5,15	0,24
21.	Bratislava II	bratislavský	14	5934	5,15	0,23
22.	Svidník	prešovský	3	652	5,14	0,22
23.	Nové Mesto nad Váhom	trenčiansky	9	3351	5,12	0,21
24.	Medzilaborce	prešovský	2	723	5,11	0,20
25.	Šaľa	nitriansky	7	2489	5,09	0,17
26.	Banská Bystrica	banskobystrický	14	5993	5,08	0,16
27.	Prievidza	trenčiansky	24	8367	5,07	0,16
28.	Bardejov	prešovský	8	4321	5,07	0,16
29.	Bratislava III	bratislavský	4	1931	5,07	0,15
30.	Sabinov	prešovský	8	2966	5,03	0,11
31.	Dunajská Streda	trnavský	19	7051	5,03	0,11
32.	Bánovce nad Bebravou	trenčiansky	6	2229	5,01	0,10
33.	Žilina	žilinský	28	9858	5,00	0,09
34.	Košice II	košický	13	5574	5,00	0,08
35.	Trnava	trnavský	22	7502	4,97	0,06
36.	Senica	trnavský	7	2896	4,96	0,05
37.	Ružomberok	žilinský	11	3840	4,96	0,04
38.	Námestovo	žilinský	14	5615	4,93	0,01
39.	Ilava	trenčiansky	10	3559	4,90	-0,01
40.	Myjava	trenčiansky	3	1377	4,90	-0,02
41.	Dolný Kubín	žilinský	7	2615	4,88	-0,04
42.	Nitra	nitriansky	22	8284	4,86	-0,06
43.	Stará Ľubovňa	prešovský	10	3204	4,80	-0,12
44.	Pezinok	bratislavský	9	3779	4,79	-0,12
45.	Martin	žilinský	12	4765	4,75	-0,16
46.	Kežmarok	prešovský	10	4714	4,74	-0,18
47.	Liptovský Mikuláš	žilinský	9	3363	4,72	-0,20
48.	Senec	bratislavský	7	3620	4,71	-0,20
49.	Čadca	žilinský	25	7966	4,71	-0,21
50.	Vranov nad Topľou	prešovský	7	3371	4,70	-0,21
51.	Košice IV	košický	9	3940	4,69	-0,22
52.	Topoľčany	nitriansky	15	4541	4,68	-0,24
53.	Detva	banskobystrický	4	1352	4,67	-0,24
54.	Žiar nad Hronom	banskobystrický	4	1353	4,65	-0,26
55.	Hlohovec	trnavský	8	2333	4,65	-0,27
56.	Skalica	trnavský	5	2017	4,63	-0,29
57.	Galanta	trnavský	12	4047	4,61	-0,31
58.	Malacky	bratislavský	12	4393	4,60	-0,32
59.	Brezno	banskobystrický	2	1002	4,54	-0,37
60.	Púchov	trenčiansky	8	2966	4,54	-0,37
61.	Partizánske	trenčiansky	9	2473	4,52	-0,40
62.	Bytča	žilinský	6	2327	4,48	-0,44
63.	Lučenec	banskobystrický	4	1572	4,45	-0,47
64.	Komárno	nitriansky	7	2614	4,41	-0,51
65.	Bratislava V	bratislavský	11	4004	4,37	-0,55
66.	Rožňava	košický	4	1902	4,32	-0,59
67.	Zlaté Moravce	nitriansky	8	2041	4,29	-0,63
68.	Krupina	banskobystrický	3	978	4,26	-0,66
69.	Trebišov	košický	8	3229	4,12	-0,80
70.	Poltár	banskobystrický	3	783	4,11	-0,80
71.	Turčianske Teplice	žilinský	1	485	4,11	-0,81
72.	Košice - okolie	košický	13	5193	4,06	-0,86
73.	Levoča	prešovský	3	1205	3,84	-1,08
74.	Rimavská Sobota	banskobystrický	6	2607	3,57	-1,35
75.	Žarnovica	banskobystrický	1	401	3,54	-1,38
76.	Revúca	banskobystrický	3	1759	3,46	-1,46
77.	Veľký Krtíš	banskobystrický	1	284	2,96	-1,96
78.	Gelnica	košický	3	1121	2,18	-2,73
	Sobrance	košický	0	0		
	SR (spolu)		704	271256	4,92	

Zdroj: INEKO

Tab. 1b: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov ZŠ (priemerné skóre podľa krajov)

poradie	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	prešovský	97	41539	5,06	0,14
2.	trenčiansky	106	36592	5,05	0,13
3.	trnavský	83	29351	4,91	0,00
4.	bratislavský	74	30786	4,91	-0,01
5.	žilinský	126	45765	4,89	-0,02
6.	nitriansky	83	28696	4,87	-0,05
7.	košický	81	36187	4,87	-0,05
8.	banskobystrický	54	22340	4,61	-0,31
	SR (spolu)	704	271256	4,92	

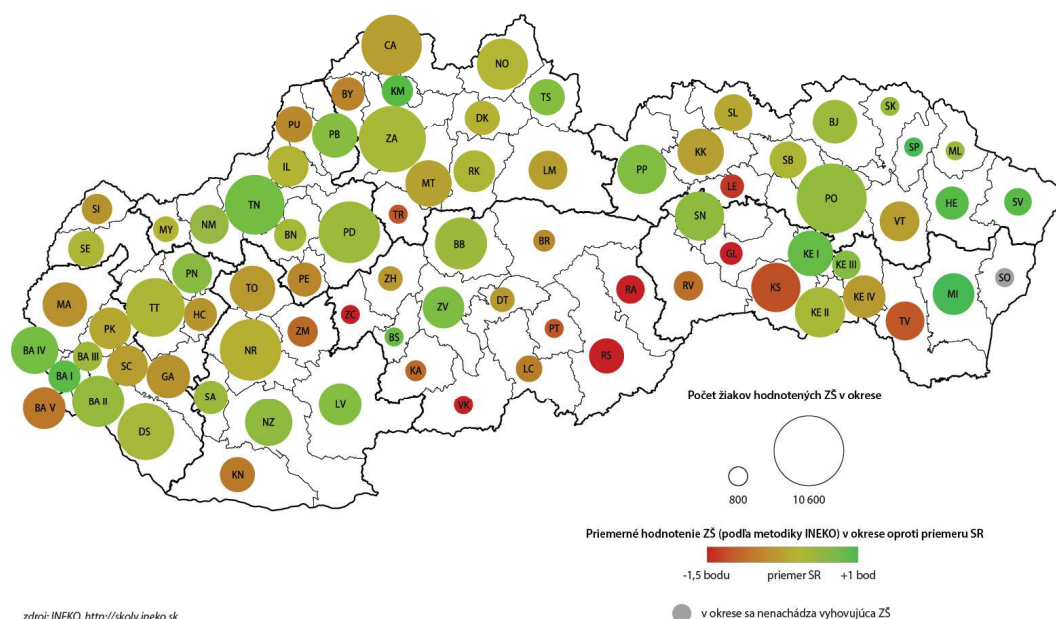
Zdroj: INEKO

Z tab. 1a vidieť, že medzi výsledkami v jednotlivých okresoch môžu byť relatívne veľké rozdiely, avšak nie je zjavná existencia žiadneho pravidla, podľa ktorého by boli výrazne úspešnejšie okresy na základe niektorej ich vlastnosti (napr. geografickej polohy v rámci SR). Je ale možné pozorovať, že na oboch koncoch rebríčku sú menšie okresy s menším počtom škôl a žiakov. To však nie je prekvapujúce – pri menšej vzorke sa ľahšie stane, že priemerný výsledok môže byť výrazne ovplyvnený výnimočne dobrým či zlým výsledkom malého počtu škôl či žiakov. Tento aspekt je výrazne eliminovaný, ak priemery za okresy ďalej agregujeme, teda ak sa zameriame na štatistiku až na úrovni krajov (tab. 1b). Tu vidieť, že na tejto úrovni rozdiely z veľkej časti zanikajú – medzi kraji nie sú veľké rozdiely (nanajvýš pár percent) a takisto nie je zjavná žiadna súvislosť medzi výsledkami a geografiou či ekonomickou rozvinutosťou krajov. V čele rebríčku sú prešovský kraj a trenčiansky kraj, naopak, s odstupom je na konci rebríčka banskobystrický kraj.

Doplňame obr. 1c, ktorý je vizualizáciou tab. 1a (schematické znázornenie hodnotenia okresov na mapke SR).

Obr. 1c: Vizualizácia regionálnych rozdielov vo výsledkoch žiakov ZŠ prostredníctvom mapky SR

Hodnotenie základných škôl po okresoch

V prípade SŠ vstupujú podľa metodiky na portáli do hodnotenia škôl nielen výsledky žiakov v písomnej forme externej časti maturitnej skúšky (maturity) a v súťažiach, ale aj regionálne uplatnenie absolventov (t.j. miera nezamestnanosti absolventov v pomere k priemernej nezamestnanosti v danom okrese/kraji). Analogické štatistiky ako pre ZŠ uvádzame zvlášť najprv pre stredné odborné školy (SOŠ), a to v tab. 2a, 2b a obr. 2c a následne zvlášť pre gymnáziá (GYM) – v tab. 3a, 3b a obr. 3c. Jediným rozdielom je, že SŠ na rozdiel od ZŠ môžu mať aj externých žiakov a tí môžu dosahovať horšie výsledky napr. kvôli tomu, že študujú popri zamestnaní, alebo sa starajú o rodinu. Preto ak má škola viac ako 20 % žiakov študujúcich externe, nezahŕňame ju do nasledovných štatistík.

Tab. 2a: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov SOŠ (priemerné skóre podľa okresov)

poradie	okres	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	Detva	banskobystrický	1	238	6,89	1,40
2.	Medzilaborce	prešovský	1	307	6,67	1,18
3.	Brezno	banskobystrický	4	1209	6,54	1,05
4.	Kysucké Nové Mesto	žilinský	2	1268	6,40	0,91
5.	Turčianske Teplice	žilinský	1	484	6,35	0,86
6.	Svidník	prešovský	3	622	6,25	0,76
7.	Myjava	trenčiansky	3	888	6,18	0,69
8.	Sobrance	košický	1	292	6,16	0,67
9.	Kežmarok	prešovský	4	1632	6,13	0,63
10.	Sabinov	prešovský	3	786	6,10	0,61
11.	Spišská Nová Ves	košický	7	2614	5,97	0,48
12.	Levoča	prešovský	3	967	5,97	0,48
13.	Považská Bystrica	trenčiansky	4	1738	5,96	0,47
14.	Zlaté Moravce	nitriansky	4	1396	5,92	0,43
15.	Nitra	nitriansky	12	5480	5,88	0,39
16.	Ilava	trenčiansky	4	1720	5,87	0,38
17.	Stropkov	prešovský	1	167	5,86	0,37
18.	Prešov	prešovský	15	6258	5,86	0,37
19.	Senica	trnavský	2	955	5,85	0,36
20.	Bardejov	prešovský	5	1604	5,84	0,35
21.	Šaľa	nitriansky	2	686	5,82	0,33
22.	Komárno	nitriansky	6	2163	5,81	0,32
23.	Poprad	prešovský	9	3823	5,81	0,32
24.	Žiar nad Hronom	banskobystrický	4	833	5,80	0,31
25.	Levice	nitriansky	9	2740	5,79	0,30
26.	Humenné	prešovský	6	2117	5,77	0,28
27.	Rožňava	košický	3	1119	5,76	0,27
28.	Rimavská Sobota	banskobystrický	5	1471	5,75	0,26
29.	Nové Zámky	nitriansky	8	3557	5,67	0,18
30.	Banská Štiavnica	banskobystrický	4	1372	5,66	0,16
31.	Nové Mesto nad Váhom	trenčiansky	5	1344	5,61	0,12
32.	Liptovský Mikuláš	žilinský	7	2192	5,61	0,12
33.	Bratislava IV	bratislavský	3	893	5,59	0,10
34.	Trnava	trnavský	11	5127	5,56	0,07
35.	Lučenec	banskobystrický	7	2756	5,56	0,07
36.	Košice I	košický	11	4704	5,56	0,06
37.	Ružomberok	žilinský	4	1425	5,55	0,06
38.	Trenčín	trenčiansky	10	4075	5,55	0,06
39.	Piešťany	trnavský	7	2117	5,53	0,04
40.	Krupina	banskobystrický	1	80	5,52	0,03
41.	Pezinok	bratislavský	3	509	5,49	-0,01
42.	Dunajská Streda	trnavský	7	3572	5,48	-0,01
43.	Tvrdošín	žilinský	3	1435	5,45	-0,04
44.	Žarnovica	banskobystrický	3	594	5,43	-0,06
45.	Stará Ľubovňa	prešovský	4	1131	5,42	-0,08
46.	Trebišov	košický	6	2268	5,40	-0,09
47.	Námestovo	žilinský	4	1520	5,39	-0,10
48.	Topoľčany	nitriansky	6	1934	5,35	-0,14
49.	Michalovce	košický	6	2417	5,32	-0,17
50.	Snina	prešovský	2	628	5,32	-0,17
51.	Prievidza	trenčiansky	6	4489	5,32	-0,17
52.	Košice - okolie	košický	1	443	5,31	-0,18
53.	Veľký Krtíš	banskobystrický	2	590	5,30	-0,19
54.	Vranov nad Topľou	prešovský	3	1067	5,30	-0,19
55.	Skalica	trnavský	5	1506	5,29	-0,20
56.	Bratislava V	bratislavský	6	1838	5,26	-0,23
57.	Hlohovec	trnavský	2	465	5,21	-0,28
58.	Púchov	trenčiansky	2	1147	5,20	-0,29
59.	Partizánske	trenčiansky	1	631	5,20	-0,29
60.	Dolný Kubín	žilinský	5	1730	5,20	-0,29
61.	Žilina	žilinský	13	6550	5,20	-0,29
62.	Revúca	banskobystrický	2	444	5,20	-0,30
63.	Čadca	žilinský	5	2591	5,19	-0,30
64.	Martin	žilinský	6	2686	5,16	-0,34
65.	Banská Bystrica	banskobystrický	10	4866	5,14	-0,35
66.	Galanta	trnavský	4	2044	5,07	-0,43
67.	Bratislava I	bratislavský	3	738	5,04	-0,45
68.	Zvolen	banskobystrický	5	2061	5,04	-0,45
69.	Košice II	košický	2	588	5,00	-0,50
70.	Bratislava III	bratislavský	9	2720	4,99	-0,50
71.	Bánovce nad Bebravou	trenčiansky	2	711	4,96	-0,53
72.	Geľnica	košický	1	354	4,90	-0,59
73.	Bratislava II	bratislavský	12	3760	4,81	-0,68
74.	Senec	bratislavský	2	788	4,37	-1,13
75.	Košice IV	košický	9	4383	4,34	-1,15
	Malacky	bratislavský	0	0		
	Bytča	žilinský	0	0		
	Poltár	banskobystrický	0	0		
	Košice III	košický	0	0		
	SR (spolu)		364	140417	5,49	

Zdroj: INEKO

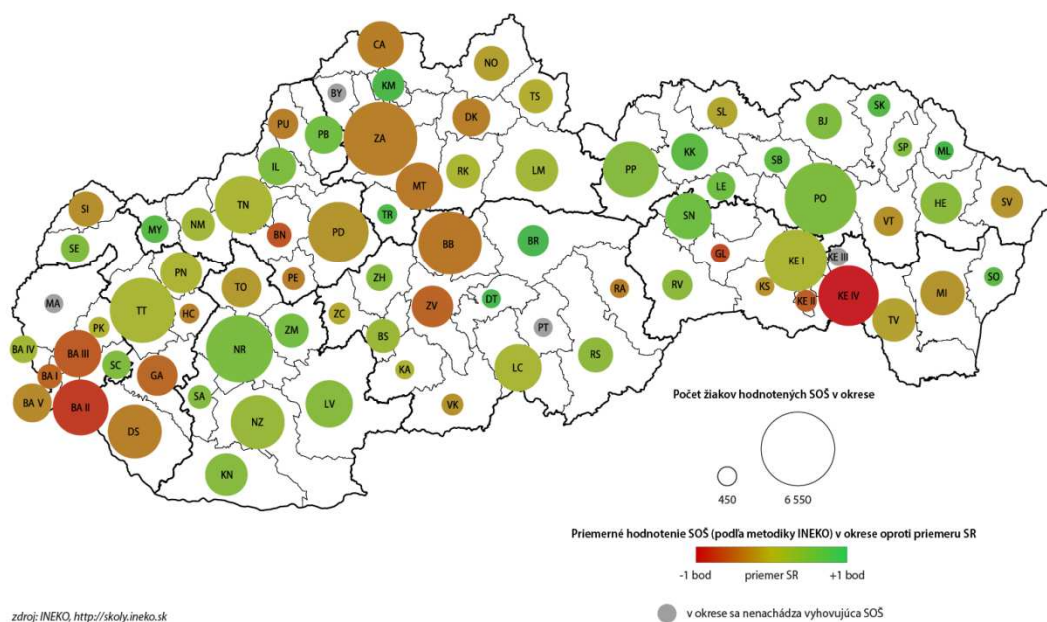
Tab. 2b: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov SOŠ (priemerné skóre podľa krajov)

poradie	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	prešovský	59	21109	5,82	0,32
2.	nitriansky	47	17956	5,76	0,27
3.	trenčiansky	37	16743	5,55	0,06
4.	trnavský	38	15786	5,47	-0,02
5.	banskobystrický	48	16514	5,47	-0,02
6.	žilinský	50	21881	5,39	-0,10
7.	košický	47	19182	5,23	-0,26
8.	bratislavský	38	11246	5,03	-0,46
	SR (spolu)	364	140417	5,49	

Zdroj: INEKO

Obr. 2c: Vizualizácia regionálnych rozdielov vo výsledkoch žiakov SOŠ prostredníctvom mapky SR

Hodnotenie stredných odborných škôl po okresoch

Tab. 3a: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov GYM (priemerné skóre podľa okresov)

poradie	okres	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	Nové Mesto nad Váhom	trenčiansky	2	522	7,27	1,24
2.	Rožňava	košický	2	863	6,85	0,81
3.	Trenčín	trenčiansky	2	1221	6,82	0,79
4.	Bratislava II	bratislavský	6	3514	6,81	0,77
5.	Košice I	košický	7	3392	6,77	0,73
6.	Poprad	prešovský	3	1579	6,72	0,68
7.	Martin	žilinský	4	1699	6,64	0,60
8.	Sabinov	prešovský	2	690	6,62	0,59
9.	Bratislava I	bratislavský	5	1917	6,50	0,47
10.	Prešov	prešovský	8	3413	6,49	0,46
11.	Senec	bratislavský	1	309	6,46	0,43
12.	Nitra	nitriansky	5	2578	6,40	0,36
13.	Žiar nad Hronom	banskobystrický	2	585	6,38	0,35
14.	Bánovce nad Bebravou	trenčiansky	1	432	6,35	0,32
15.	Myjava	trenčiansky	1	324	6,30	0,27
16.	Považská Bystrica	trenčiansky	1	613	6,29	0,26
17.	Liptovský Mikuláš	žilinský	3	1123	6,29	0,25
18.	Bratislava III	bratislavský	3	1015	6,28	0,25
19.	Medzilaborce	prešovský	1	158	6,27	0,24
20.	Ružomberok	žilinský	2	863	6,27	0,23
21.	Šaľa	nitriansky	1	374	6,25	0,22
22.	Bratislava IV	bratislavský	3	1943	6,25	0,22
23.	Partizánske	trenčiansky	1	385	6,25	0,21
24.	Levice	nitriansky	6	1141	6,24	0,21
25.	Dolný Kubín	žilinský	1	531	6,19	0,16
26.	Michalovce	košický	3	1561	6,15	0,11
27.	Banská Bystrica	banskobystrický	5	2078	6,11	0,07
28.	Trnava	trnavský	3	1186	6,03	0,00
29.	Piešťany	trnavský	3	924	6,02	-0,02
30.	Bratislava V	bratislavský	5	1716	6,01	-0,02
31.	Ilava	trenčiansky	2	670	6,01	-0,03
32.	Prievidza	trenčiansky	4	1766	6,00	-0,03
33.	Námestovo	žilinský	1	951	5,96	-0,07
34.	Košice II	košický	2	673	5,96	-0,08
35.	Čadca	žilinský	2	961	5,94	-0,09
36.	Stará Ľubovňa	prešovský	2	632	5,89	-0,14
37.	Levoča	prešovský	2	515	5,88	-0,15
38.	Spišská Nová Ves	košický	4	1310	5,87	-0,16
39.	Hlohovec	trnavský	1	370	5,86	-0,17
40.	Kežmarok	prešovský	2	428	5,86	-0,18
41.	Zvolen	banskobystrický	2	732	5,83	-0,20
42.	Vranov nad Topľou	prešovský	1	496	5,79	-0,24
43.	Žilina	žilinský	9	2946	5,79	-0,25
44.	Senica	trnavský	1	474	5,76	-0,27
45.	Zlaté Moravce	nitriansky	1	325	5,75	-0,29
46.	Lučenec	banskobystrický	2	686	5,74	-0,29
47.	Komárno	nitriansky	3	898	5,72	-0,31
48.	Tvrdošín	žilinský	2	906	5,72	-0,32
49.	Detva	banskobystrický	1	154	5,72	-0,32
50.	Humenné	prešovský	3	1052	5,69	-0,34
51.	Topoľčany	nitriansky	2	763	5,67	-0,37
52.	Sobrance	košický	1	279	5,63	-0,40
53.	Žarnovica	banskobystrický	1	234	5,63	-0,41
54.	Nové Zámky	nitriansky	4	1257	5,63	-0,41
55.	Dunajská Streda	trnavský	5	1113	5,62	-0,41
56.	Svidník	prešovský	3	502	5,61	-0,42
57.	Púchov	trenčiansky	1	461	5,59	-0,44
58.	Banská Štiavnica	banskobystrický	1	274	5,59	-0,45
59.	Košice IV	košický	3	1187	5,58	-0,45
60.	Kysucké Nové Mesto	žilinský	1	276	5,57	-0,47
61.	Bardejov	prešovský	4	1509	5,55	-0,48
62.	Pezinok	bratislavský	2	709	5,52	-0,52
63.	Rimavská Sobota	banskobystrický	3	813	5,50	-0,53
64.	Skalica	trnavský	1	459	5,49	-0,54
65.	Malacky	bratislavský	2	576	5,48	-0,55
66.	Trebišov	košický	3	1054	5,40	-0,63
67.	Snina	prešovský	1	411	5,31	-0,72
68.	Košice III	košický	1	697	5,29	-0,75
69.	Stropkov	prešovský	1	306	5,23	-0,80
70.	Galanta	trnavský	4	1030	5,23	-0,80
71.	Turčianske Teplice	žilinský	1	168	5,20	-0,84
72.	Brezno	banskobystrický	2	498	5,18	-0,85
73.	Veľký Krtíš	banskobystrický	1	269	5,11	-0,93
74.	Krupina	banskobystrický	1	196	5,03	-1,00
75.	Košice - okolie	košický	1	151	4,93	-1,10
76.	Bytča	žilinský	1	370	4,92	-1,11
77.	Revúca	banskobystrický	3	459	4,84	-1,19
78.	Geľnica	košický	1	185	4,02	-2,01
	Poltár	banskobystrický	0	0		
	SR (spolu)		194	71800	6,03	

Zdroj: INEKO

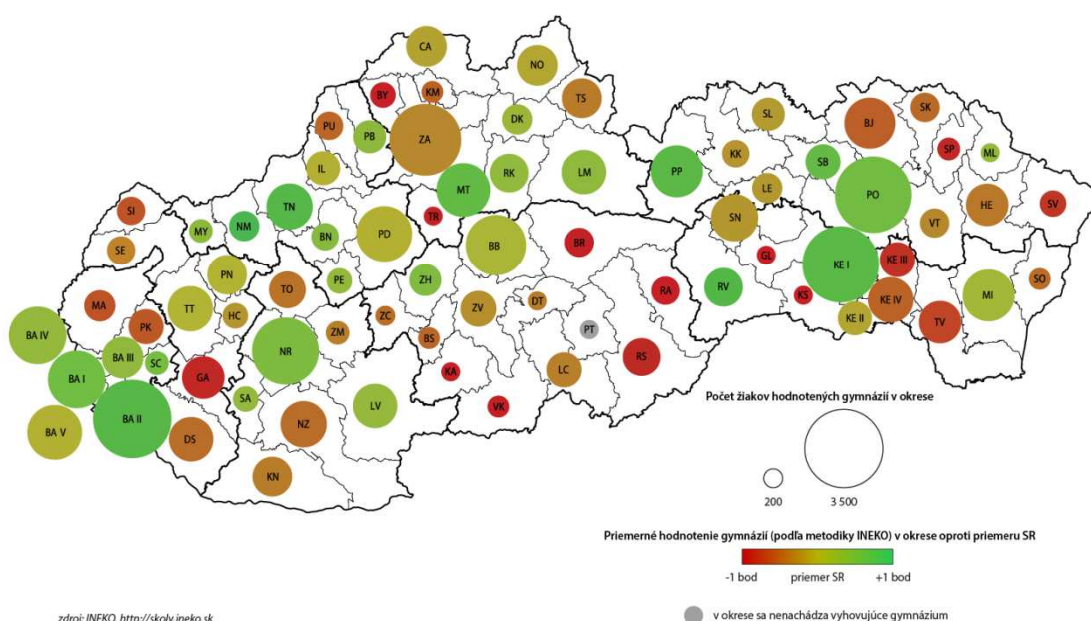
Tab. 3b: Regionálne rozdiely vo výsledkoch žiakov GYM (priemerné skóre podľa krajov)

poradie	kraj	počet škôl	počet žiakov	priemerné skóre	rozdiel od priemeru SR
1.	bratislavský	27	11699	6,33	0,30
2.	trenčiansky	15	6394	6,33	0,29
3.	prešovský	33	11691	6,07	0,03
4.	nitriansky	22	7336	6,02	-0,01
5.	žilinský	27	10794	6,00	-0,04
6.	košický	28	11352	5,98	-0,05
7.	trnavský	18	5556	5,72	-0,31
8.	banskobystrický	24	6978	5,72	-0,31
	SR (spolu)	194	71800	6,03	

Zdroj: INEKO

Obr. 3c: Vizualizácia regionálnych rozdielov vo výsledkoch žiakov GYM prostredníctvom mapky SR

Hodnotenie gymnázií po okresoch

Pri SŠ identifikujeme rovnaké závery ako pri ZŠ – väčšie rozdiely medzi okresmi (väčšinou pri malých vzorkách), relatívne malé rozdiely medzi krajmi. Mení sa však poradie (pri krajoch) – zatiaľ čo bratislavský kraj skončil pri ZŠ neutrálne (v strede rebríčku), v prípade SOŠ skončil na poslednom mieste s výraznejšou stratou a naopak pri GYM na prvom mieste. Možnou interpretáciou je, že bratislavský kraj dokáže pritiahnúť spomedzi absolventov ZŠ najlepších žiakov, ktorí majú záujem o všeobecné vzdelanie (GYM). Ďalšou možnosťou (nevyklúčujú sa) je, že požiadavky trhu práce v bratislavskom kraji oveľa viac ako s učebnými osnovami SOŠ korešpondujú s osnovami GYM. Navyše, absolventi GYM oveľa častejšie pokračujú v štúdiu na VŠ ako absolventi SOŠ, a to je opäť v súlade s požiadavkami trhu práce v bratislavskom kraji (zvýšený dopyt po absolventoch VŠ). Práve preto môžu rodičia mať silnú motiváciu viesť svoje deti k štúdiu na GYM – najmä tie deti, ktoré majú dobré predpoklady pre absolvovanie GYM.

Celkovo najlepšie obstál prešovský kraj, ktorý sa umiestnil na prvom mieste pri ZŠ aj SOŠ a na treťom mieste pri GYM. Nasleduje trenčiansky kraj, ktorý sa tiež dokázal umiestniť v najlepšej trojici vo všetkých troch rebríčkoch. Naopak, celkovo najmenej dobre obstáli košický kraj a banskobystrický kraj.